

مصاحبه مطبوعاتی در پاکستان (اسلام آباد)

علاقه مردم ایران به پاکستان / نقش ایران در زمینه تأمین انرژی پاکستان / تأمین بخشی از برق پاکستان توسط ایران / گسترش روابط بنادر دو کشور / همکاری‌های علمی و فناوری / خط لوله گاز ایران به پاکستان / اهمیت بنادر چابهار و گوادر / تمایل ایران به رابطه دوستانه با هند و پاکستان / مذاکره، تنها راه حل اختلافات منطقه / نقش کنفرانس اسلامی در وحدت و قدرت جهان اسلام / آتش بس در سوریه / رابطه ایران و عربستان / محکومیت حمایت تسلیحاتی از داعش / همکاری برای امنیت مرزی ایران و پاکستان / توسعه بازارچه‌های مرزی دو کشور / تمایل ایران به رفع اختلافات با عربستان / ضرورت رفع تنش‌ها در جهان اسلام / منشأ مشکلات مرزی از خاک پاکستان / همکاری‌های دو کشور برای امنیت افغانستان / اهمیت امنیت افغانستان برای ایران و پاکستان / نقش کشورهای اسلامی در حل معضلات منطقه / کریدور بین چابهار و گوادر / ضرورت توسعه خطوط ریلی ایران و پاکستان /

بسم الله الرحمن الرحيم

بسیار خوشحالم از اینکه دیروز و امروز در کشور دوست و برادرمان پاکستان در شهر زیبای اسلام‌آباد، میهمان مردم و دولت پاکستان بودیم. در مذاکراتی که در این سفر با آقای نخست‌وزیر و همچنین با آقای رئیس‌جمهور و سایر مقامات داشتیم مسائل مورد علاقه دو کشور را مورد بررسی قرار دادیم. خوشبختانه سفر ما در شرایطی آغاز شد که تحریم‌ها برداشته شده و در زمینه اقتصادی، مالی، پولی و بانکی دست ما برای ارتباط بهتر دو کشور باز است. من خوشحالم که در سال جدید بعد از نوروز اولین سفرم به کشور دوست، همسایه و برادرمان پاکستان است. مردم ایران علاقه خاص و ویژه‌ای نسبت به مردم پاکستان دارند و در طول تاریخ همواره این رابطه خوب بین دو ملت وجود داشته و از روز استقلال پاکستان، که ایران اولین کشوری بود که استقلال پاکستان را به رسمیت شناخت تا امروز همواره دولت و مردم ایران در کنار مردم و دولت پاکستان بودند، هستند و ان‌شالله خواهند بود.

در این سفر در زمینه مسائل اقتصادی، اهم پروژه‌هایی که بین دو کشور مطرح است را مورد بررسی و توافق قرار دادیم. در زمینه انرژی ایران می‌تواند و در آینده هم خواهد توانست که تأمین‌کننده همه نیازهای انرژی کشور پاکستان باشد. در زمینه نفت، گاز، برق و همچنین سایر نیازمندی‌هایی که در این زمینه وجود دارد ایران آمادگی دارد. ایران طبق برنامه‌ای که قبلاً مورد توافق دو دولت قرار گرفته بود، لوله‌گازش را تا نزدیکی‌های مرز پیش آورده است. برای اینکه گاز را در مرز پاکستان تحویل بدهیم، از طرف ما تقریباً همه اقدامات لازم انجام شده و مقدار باقیمانده فقط نیاز به چند ماه فرصت دارد و نه چند سال.

در زمینه برق ما الان بخشی از نیاز پاکستان را تأمین می‌کنیم. در آینده نیز آماده هستیم هزار تا سه هزار مگاوات را

تأمین کنیم که این میزان را به طرف پاکستانی اعلام کرده‌ایم. حاضریم برق را برای مصارف مورد نظر در پاکستان تأمین کنیم و همچنین همان طور که بین بندر چابهار، بندرعباس و سایر بنادر با بنادر پاکستان و کراچی رابطه بوده، از این به بعد می‌خواهیم بین بنادر گوادر و بندر چابهار و سایر بنادر ایران رابطه نزدیک باشد و می‌خواهیم از طریق ریل، جاده و خطوط کشتیرانی چابهار را به گوادر متصل کنیم. این اتصال به نفع دو کشور خواهد بود و بهره‌آ آن برای دو ملت خواهد بود.

در زمینه امنیت مرزها، توسعه فرهنگی دو کشور، رابطه نزدیک دانشگاه‌ها، همچنین توسعه و تعلیم زبان فارسی در پاکستان و همچنین ارتباط نزدیک‌تر مراکز علمی و فناوری‌های دو کشور نیز بحث و بررسی کردیم. همچنین راجع به مسائل منطقه‌ای و جهان اسلام، اهدافی را که دو کشور مورد نظر داشتند و همکاری‌ها و رایزنی‌هایی که مورد نظر دو کشور است در گفتگوها مورد بررسی و تأکید قرار دادیم. آماده هستیم سؤالات مورد نظر را پاسخ بدهم.

تلویزیون ملی پاکستان :

جناب آقای رئیس جمهور، با تشکر از جناب عالی، همان‌طور که جناب عالی به درستی اشاره کردید خط لوله گاز ایران به پاکستان از طرف جمهوری اسلامی ایران تقریباً کامل شده که یک پروژه بسیار طولانی مدت بوده. از جناب عالی سؤال دارم که آیا در مذاکرات خودتان با آقای نواز شریف، رئیس‌جمهور، زمانی جهت تکمیل پروژه‌ها تعیین شده یا خیر؟ همچنین در مورد بندر گوادر و چابهار باید خدمت شما عرض کنم که رقابت بین این بنادر ایجاد شده آیا در خصوص ارتباط دهی، این بنادر زمان‌بندی خاصی وجود دارد یا خیر؟

رئیس‌جمهور:

در زمینه گاز، ایران به تعهدات خودش عمل کرده و از دولت پاکستان خواسته که به توافقاتی که قبلاً بین دو کشور بوده عمل کند. البته استدلال دولت پاکستان این است که در سال‌های گذشته و یکی دو سال اخیر به دلیل تحریم نتوانسته آنچه را لازم بوده در بخش پاکستان انجام دهد. ما امیدواریم امروز که تحریم را پشت سر گذاشتیم پاکستان بتواند هرچه سریع‌تر آنچه را لازم است را انجام دهد. آنچه مهم است این است که ما می‌توانیم به دولت و مردم پاکستان بگوییم که از طرف ما کاملاً آمادگی وجود دارد برای هر روز و ساعتی که پاکستان تعیین کند که می‌خواهد گاز را از ایران تحویل بگیرد. فاصله ما تا روز تحویل گاز در مرز پاکستان همان‌طور که گفتم چند ماه بیشتر نیست، چون ما خط لوله گاز را به استان سیستان و بلوچستان آورده‌ایم. این خط لوله تقریباً تا چابهار آمده و فاصله‌ای تا مرز پاکستان نداریم.

اما در مورد گوادر، رقابت که البته خوب است، رقابت سازنده و سالم بین بنادر اشکالی ندارد، اما چابهار یک بندر بسیار مهم در آینده خواهد بود که آب‌های اقیانوس هند را به آسیای مرکزی و بخشی از اروپا و قفقاز متصل می‌کند و گوادر هم می‌تواند نیازمندی‌های پاکستان را مرتفع کند و در آینده دورتر می‌تواند به چین متصل بشود. این دو خط هیچ منافاتی با هم ندارند بلکه وقتی این دو بندر را با راه‌آهن به هم متصل کنیم معنی‌اش این است که چین از طریق این بندر و از طریق این راه‌آهن می‌تواند به راه‌آهنی متصل بشود که از ایران به کل آسیای میانه و مرکزی و همچنین قفقاز و اروپا و روسیه متصل می‌شود. بنابراین وسیله تسهیل‌کننده برای تجارت دو کشور و سایر کشورهای منطقه خواهد بود.

روزنامه دان:

جناب آقای رئیس‌جمهور با تشکر. این روزها شایعاتی شنیده می‌شود در مورد ارتباط بین ایران و هند و اقداماتی در خاک ایران علیه پاکستان انجام می‌شود. امروز نیز ملاقاتی آقای راحیل شریف (فرمانده ارتش پاکستان) با جناب عالی در این

خصوص داشتند، دولت جمهوری اسلامی ایران چه اقداماتی در این زمینه اتخاذ کرده است؟

رئیس‌جمهور:

شما می‌دانید هر وقت ما به پاکستان نزدیک‌تر می‌شویم و روابط ما صمیمی‌تر می‌شود، عده‌ای این شایعات را به راه می‌اندازند. اینکه تازگی ندارد. من شاید بیش از ۲۰ بار این شایعه را در مقاطع مختلف می‌شنوم. هر وقت که روابط ما با پاکستان صمیمی‌تر می‌شود این شایعات هم شنیده می‌شود. آقای راحیل شریف هم در این زمینه هیچ صحبتی با من نداشتند. البته مذاکرات ما برای توسعه روابط در همه زمینه‌ها بوده است. ما رابطه بسیار خوب، صمیمی و برادرانه با پاکستان داریم. البته رابطه خوبی هم با هند داریم. بنابراین هیچ مشکلی وجود ندارد. آنچه ما با دولت پاکستان راجع به منطقه و کشورهای مختلف صحبت کردیم، هر دو نظر واحد داشتیم که اگر مشکلاتی در منطقه وجود دارد تنها راه‌حلش، راه‌حل سیاسی و مذاکرات است و به تعبیر ما مدل برجام همه‌جا می‌تواند کارآیی داشته باشد و مشکلات را حل و فصل کند؛ همان طور که ما پای میز مذاکره توانستیم مسئله پیچیده هسته‌ای را با ۱ + ۵ حل و فصل کنیم. نماینده صدا و سیما در پاکستان:

بسم الله الرحمن الرحيم. با عرض سلام و خدقوت خدمت حضرت عالی، همان طور که حضرت عالی استحضار دارید پاکستان در رابطه با حل مشکلات جهان اسلام علی‌رغم داشتن ارتش بزرگ و قدرت هسته‌ای همواره در جهت وحدت اسلامی حرکت کرده و مذاکره را بر مخاصمه ترجیح داده، سؤال من این است که چه تفاهمی بین دو کشور برای حل مشکلات فعلی جهان اسلام، به خصوص در آستانه اجلاس سران کشورهای اسلامی در استانبول، صورت خواهد گرفت؟
رئیس‌جمهور:

ما با مقامات پاکستانی به ویژه با نخست‌وزیر محترم پاکستان، جناب آقای محمد نواز شریف، راجع به مسائل دنیای اسلام به طور کلی بحث کردیم، به خصوص مسائل برخی از کشورها را مورد بحث قرار دادیم و نکته‌ای که هر دو تأکید داشتیم این است که کنفرانس اسلامی باید اساس و پایه‌ای برای وحدت بیشتر و صمیمیت دنیای اسلام و رفع مشکلات باشد و کنفرانس اسلامی در این زمینه البته در گذشته نتوانسته قدم‌های مؤثری بردارد؛ از جمله در زمینه حل مشکلاتی که در منطقه خاورمیانه بوده و مشکلاتی که کشورها در برابر تروریسم داشتند. امیدواریم در اجلاس آینده کنفرانس اسلامی این وظیفه مهم کنفرانس اسلامی مورد تأکید همه کشورها قرار بگیرد و کنفرانس اسلامی بتواند نقش خودش را در وحدت بیشتر جهان اسلام و قدرت بیشتر دنیای اسلام در برابر دشمنان جهان اسلام ایفا کند.
تلویزیون بی بی سی اینترنشنال:

جناب آقای رئیس‌جمهور، با تشکر از جناب عالی. با عرض تبریک به مناسبت فرا رسیدن عید نوروز، سؤال من درخصوص نقش ایران در مذاکرات صلح سوریه است. با توجه به تنش‌ها و اختلافات میان ایران و عربستان، مذاکرات صلح سوریه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ اگر امکان دارد جزئیات بیشتری ارائه کنید.

بخش دوم سؤال در خصوص روابط دوجانبه میان ایران و پاکستان است همان طور که جناب عالی فرمودید و در اخبار هم آمد، دو نقطه مرزی جدید میان دو کشور افتتاح می‌شود. علی‌رغم تنش‌هایی که وجود دارد، چه اقداماتی جهت استقرار امنیت در این نقاط مرزی اتخاذ خواهد شد؟

رئیس‌جمهور:

درمورد سوریه، کشوری که در حال مبارزه با تروریسم است، از اینکه قدم بسیار خوبی برداشته شد خوشحال هستیم. در

زمینه آتش بس بین ارتش سوریه و گروه‌های معارض، البته به غیر از داعش و جبهه النصره - البته برخی گروه‌های دیگری هم هستند که وابسته به القاعده هستند - امیدواریم این آتش بس ادامه پیدا کند و وسیله‌ای شود برای اینکه شرایط لازم گفتگو بین دولت سوریه و معارضین ادامه پیدا کند. امیدواریم این مذاکرات بتواند مبنایی بشود برای قانون اساسی جدید، شرایط انتقالی و انتخاباتی که در نهایت باید اتفاق بیفتد.

همان‌طور که شما اشاره کردید متأسفانه امروز بین ایران و عربستان رابطه‌ای که ما بتوانیم با هم از نزدیک مذاکره کنیم وجود ندارد. البته ما معتقد هستیم که در دنیای اسلام همه باید تلاش کنیم و اگر اختلاف نظری داریم این اختلاف نظر را از طریق گفتگو حل و فصل کنیم. در زمینه سوریه هم همیشه بین نظرات ما و عربستان از جمله در گذشته هم که رابطه با هم داشتیم - فاصله وجود داشته. آنها نظرات دیگری داشتند و ما نظرات دیگری داشتیم.

ما همواره معتقد بودیم که در سوریه با داعش و القاعده و گروه‌های وابسته به القاعده باید مبارزه جدی بشود و آنها باید از سوریه بیرون رانده بشوند. ما همواره گفته‌ایم کسی حق ندارد نفتی را که داعش در سوریه استخراج می‌کند، به فروش برساند. ما همواره گفته‌ایم سلاح نباید به تروریست‌ها داده شود و همواره بر نظرات خود تأکید داریم.

امیدواریم مسئله صلح به عنوان یک مسئله مهم مد نظر همه ما در منطقه باشد و شاهد مراحل بعد از آتش بس در سوریه تا رسیدن به صلح کامل و انتخابات نهایی باشیم.

نسبت به مسائل مرزی نیز ما با مقامات پاکستانی گفتگو کردیم. نکته اساسی ما این است که مرزهای شرق ایران همواره برای پاکستان امن بوده، باید مرزهای غرب پاکستان هم برای ایران همیشه امن باشد. این کلیت را طرف پاکستانی هم قبول دارد و در این سفر مؤکداً گفتند ما از همه توان‌مان برای ایجاد صلح و امنیت در مناطق مرزی استفاده می‌کنیم و با تروریست‌ها مقابله می‌کنیم. امیدواریم همکاری دو کشور سبب امنیت مرزی بیشتر باشد، به دلیل اینکه در این سفر توافق کردیم که نقاط مرزی جدیدی را به عنوان نقاط تبادل کالا مد نظر قرار دهیم و بازارچه‌های مرزی را توسعه دهیم و این توسعه مناطق مرزی و رابطه تجاری در صورتی امکان‌پذیر است که مرزهای ما امن باشد. ان‌شالله به اعتقاد من با توجه به آنچه مقامات پاکستانی در این سفر تأکید کردند ما می‌توانیم همکاری بهتری برای تأمین امنیت مرزهای‌مان داشته باشیم.

تلویزیون نوای وقت نیوز:

با تشکر از جناب‌عالی من از تلویزیون نوای وقت هستیم. جهان اسلام منتظر تنش‌زدایی میان ایران و عربستان است و سؤال من این است که چه اقداماتی را جناب‌عالی و کشور شما در جهت این تنش‌زدایی اتخاذ خواهند کرد؟

رئیس‌جمهور:

ما علاقه‌مند به ادامه این تنش با کشور عربستان نیستیم. ایران یک کشور بسیار بزرگ در منطقه و دنیای اسلام است. عربستان هم نقش تأثیرگذاری در دنیای اسلام دارد. بنابراین اگر مشکلی بین دو کشور هست باید حل و فصل شود. کشورهای تاکنون تلاش کرده‌اند برای اینکه به حل این مسئله کمک کنند؛ از جمله پاکستان و ما همواره به این تلاش‌ها پاسخ مثبت داده‌ایم و امیدواریم در آینده نزدیک مسیر درستی برای حل و فصل مشکلات دو کشور پیدا شود. همان‌طور که شما اشاره کردید دنیای اسلام باید از تنش‌ها به دور باشد. باید تنش‌ها را در دنیای اسلام رفع کنیم. جهان اسلام به توسعه، رفاه و پیشرفت نیاز دارد و این پیشرفت فقط در سایه ایجاد صلح، ثبات و امنیت امکان‌پذیر است. ما در این زمینه هر اقدامی که لازم باشد از آن دریغ نخواهیم کرد.

تلویزیون اکسپرس:

جناب آقای رئیس جمهور در نقاط مرزی و مرزهای مشترک بین ایران و پاکستان برخی نفوذها و ورودهای غیرقانونی انجام می‌گیرد. در این خصوص جمهوری اسلامی ایران چه اقداماتی انجام داده است؟

رئیس جمهور:

همین بحثی است که کردیم که در مناطق مرزی مشکلاتی وجود دارد. این مشکلات از سمت مرزهای ایران نیست. عمدتاً عده‌ای هستند که از نقاط مرزی در خاک پاکستان علیه ایران و نیروهای ایرانی عمل می‌کنند که اینها گروهک‌های تروریستی هستند. ما باید همکاری وسیع‌تری با هم برای مبارزه با تروریسم در کل و حل مشکلات مرزی به طور خاص داشته باشیم.

خبرگزاری ایرنا، نمایندگی پاکستان:

آقای دکتر عرض سلام و خداحوت دارم خدمت شما. افغانستان هنوز هم در ناامنی و درگیری‌ها گرفتار است و گرفتار تروریسم و افراط‌گرایی است. ایران و پاکستان چگونه می‌توانند به حل این معضل در افغانستان کمک کنند و ارزیابی شما از روند مصالحه صلح در افغانستان چیست؟

همچنین با توجه به دیدارهای بسیار خوبی که در پاکستان از جمله با آقای نوازشریف نخست‌وزیر و جناب آقای ژنرال راحیل شریف فرمانده ارتش پاکستان داشتید با توجه به تحولات پرشتاب منطقه پیرامونی، آینده همکاری‌ها و تعاملات جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلامی پاکستان را در قبال تحولات منطقه چگونه ارزیابی می‌کنید؟ متشکرم

رئیس جمهور:

پاکستان یک کشور بسیار مهم دنیای اسلام است و ایران هم یک کشور بزرگ در منطقه و دنیای اسلام است و همواره بین دو کشور رایزنی‌ها، همفکری‌ها و همکاری‌هایی در گذشته بوده و به ویژه راجع به افغانستان ما در گذشته هم با هم بحث و مذاکره داشتیم.

در این سفر به طور ویژه مسئله افغانستان مخصوصاً در مذاکرات با آقای نوازشریف، نخست‌وزیر محترم پاکستان، مطرح شد. حتی این فرمول که ما، پاکستان و افغانستان به صورت سه‌جانبه کار کنیم مورد بحث قرار گرفت که مورد پیشنهاد پاکستان و توافق ما بود که به طور سه‌جانبه بتوانیم برای امنیت افغانستان تلاش کنیم.

امنیت افغانستان برای خود مردم افغانستان و برای پاکستان و ایران که تعداد زیادی از مهاجرین افغانستان در پاکستان و ایران زندگی می‌کنند، بسیار حائز اهمیت است. بنابراین هر کاری که از دست ما برآید برای ایجاد صلح و ثبات در افغانستان، انجام خواهیم داد.

در گذشته هم همواره با مقامات دولت پاکستان گفتگوهای سازنده‌ای داشته‌ایم. همین چند شب پیش با آقای اشرف غنی، رئیس جمهور محترم افغانستان، تلفنی صحبت کردیم و همواره روابط بسیار خوبی با دولت افغانستان و پاکستان داریم. تلاش‌های دوجانبه و سه‌جانبه می‌تواند تأثیرگذار باشد و هر دو کشور برای کمک به افغانستان آماده هستیم.

در مورد منطقه هم در مذاکرات مان بحث کردیم. در منطقه مشکلات فراوانی وجود دارد. امروز یمن با معضلات زیادی مواجه است. عراق، سوریه و کشورهای دیگر نیز با این معضلات مواجه هستند. تلاش‌های کشورهای اسلامی و کشورهای دیگری که معتقد هستند باید با تروریسم مبارزه شود و معتقد هستند صلح و ثبات منطقه به نفع همه است، می‌تواند تأثیرگذار باشد. ما و پاکستان در مذاکراتی که در این سفر داشتیم راجع به کشورهای منطقه و اقداماتی که دو کشور

می‌توانند انجام بدهند بحث و گفتگو داشتیم.

تلویزیون جی اُ:

آقای رئیس جمهور با عرض سلام خدمت جناب عالی، همان طور که می‌دانید در دوران پس از تحریم، هدف جمهوری اسلامی ایران توسعه اقتصادی هرچه بیشتر کشور است. سؤال من در این خصوص است که در دوره پس از تحریم آیا هیچ پیشنهادی میان ایران و پاکستان در جهت ایجاد کریدوری مانند کریدور اقتصادی میان پاکستان و چین جهت دسترسی به کشورهای آسیای مرکزی وجود دارد یا خیر؟

رئیس جمهور:

یکی از اهداف مهم ما بعد از تحریم این است که بتوانیم تعامل اقتصادی مان را با جهان و به ویژه با کشورهای دوستان در منطقه توسعه دهیم. من اشاره کردم که ما دنبال یک کریدور بین گوادر و چابهار هستیم که این دو بندر را با راه آهن و همچنین از طریق جاده‌ای و خطوط کشتیرانی به هم متصل کنیم. این می‌تواند کمک کند به کریدور مهمی که از چین می‌تواند به این منطقه متصل شود و وقتی خطی به چابهار متصل می‌شود به طور طبیعی از چابهار به کل آسیای مرکزی، منطقه قفقاز و بخشی از اروپا متصل می‌شود. بنابراین این کریدور وجود دارد. اما در عین حال باید کریدورهای دیگری را هم فعال کنیم. به هر حال ایران و پاکستان کریدور شرق به غرب هستند. در این زمینه هم باید خطوط ریلی را بیشتر فعال کنیم و هم خطوط جاده‌ای مان و هم خطوط هوایی که مورد توافق است که باید توسعه پیدا کند. بنابراین ایران و پاکستان می‌توانند کریدور بسیار مناسبی برای شرق و غرب در این منطقه باشند.